

EVIDENCE-BASED IN DE POLITIEK

Medische behandelingen zijn meestal evidence-based. Dit principe zouden we ook moeten toepassen in de politiek. Een breder draagvlak voor de genomen maatregelen en een betere voorspelbaarheid van de gevolgen ervan, zullen het resultaat zijn.

C.F.G.M. MATTHIJSSSEN

An ons handelen als medici worden van binnenuit - maatschap, collega's, medewerkers, staf, directie - en van buitenaf - wetenschappelijke vereniging, Orde, zorgverzekeraars, ministerie(s) én de patiënt - allerlei eisen gesteld. Terecht wordt verwacht dat wij de beste zorg leveren tegen de laagste prijs. Daarbij baseren wij ons handelen en dus de behandeling op bestaand bewijs: evidence-based medicine. We gaan er dan van uit dat het 'bewijs' bestaat dat een behandeling voor een specifieke patiënt zinvol is, met de grootste kans op succes en verhoudingsgewijs het kleinste risico op complicaties.

Ons handelen baseren op bewijs is een goede zaak. Er zijn misschien behandelingen waarvan de meerwaarde ten opzichte van andere behandelingen nog niet is aangetoond, maar vergeleken zijn ze meestal wel.

BEWEZEN VERBETERINGEN

De eis om evidence-based medicine (EBM) te bedrijven is rechtmatig, want het gaat hier om de gezondheid van onze medemensen en de middelen zijn eindig: het geld is ieder jaar weer op. En als er geen evidence is, is er reden voor onderzoek en daar kan geen mens tegen zijn.

Maar waarom zou je dit idee alleen toepassen in de gezondheidszorg? Van alle veranderingen in het onderwijs, de belastingen, de sociale voorzieningen, in omroepeland én de financiering van

DE FOTO IS HELAAS
NIET BESCHIKBAAR
VOOR INTERNET

de gezondheidszorg is vaak moeilijk te doorgronden waarom die maatregelen worden doorgevoerd. Vooral deze vraag 'Waar komt deze maatregel vandaan en zijn alle consequenties bekeken en tegen elkaar afgewogen?' dringt zich steeds vaker op: De politici zullen wel het beste met ons voor hebben, maar handelen zij vanuit de wetenschap dat de door hen voorgestane veranderingen *bewezen* tot verbeteringen leiden, of doen zij dat omdat zij *denken* dat dit zo is. Hebben zij *bewijs* dat hun handelen zal leiden tot het vooraf gestelde doel? Met andere woorden: is hier sprake van evidence-based politics (EBP)?

Ik durf te stellen dat er in de meeste van de door politici bedachte maatregelen of veranderingen geen sprake is van EBP. Voeren we bijvoorbeeld een onderwijs hervorming in waarbij minder contacturen met de leerkrachten zijn voorzien, dan moet het ons niet verbazen dat er ook minder zicht is op de vorderingen van de leerlingen.

Ik kan mij niet herinneren dat een politicus zich ooit heeft beroepen op het feit dat van een maatregel reeds (in een ander land) de effectiviteit is 'bewezen'.

Sterker nog: men schroomt niet om maatregelen waarvan elders de ineffectiviteit al is bewezen, toch ook bij ons 'uit te proberen'.

LEGITIEME EIS

De eis van evidence-based politics lijkt legitiem, want het gaat hier om het grote goed van onze samenleving.

Den Haag zou in de (nabije) toekomst alle uit te voeren maatregelen aan ons moeten presenteren, voorzien van een *bewijs*.

Bestaat er voor een voorgestelde wijziging of maatregel in Den Haag geen evidence, dan verdient het aanbeveling de maatregel eerst in een beperkte setting te 'testen' of een simulatie uit te voeren.

Betekent dit dat alles dan altijd zal gaan zoals de politici ons voorspellen? Natuurlijk niet. Een medische behandeling loopt ook niet altijd zoals wordt gewenst. Maar als er vooraf met de patiënt is besproken wat de complicaties (kunnen) zijn en als er gezamenlijk een keuze is gemaakt, worden minder goede resultaten gemakkelijker geaccepteerd. Patiënten hebben dan het gevoel dat zij bij de beslissing betrokken zijn.

Het lijkt mij voor de politiek een prettig vooruitzicht: een breder draagvlak voor de genomen maatregelen en een betere voorspelbaarheid van de gevolgen ervan. Dames en heren in Den Haag, graag minder ad hoc en minder noodverbandjes en noodwetjes, maar evidence-based politics! ■

C.F.G.M. Matthijssen,
anesthesioloog/intensivist

Correspondentie: cmatthijssen@maasziekenhuispantein.nl